

Debreceni Szemle. — 1943. 4. sz. Tóth Béla: *Ady és Debrecen*. Szellemi kapcsolatuk nem mély, de Ady egész életére kiható és gyümölcsöző. — Balogh László: *József Attila*. Eredeti fejlődés-rajz.

Délvidéki Szemle. — 1943. 4. sz. *Dugonics András betegsége*. 1793. nov. 21-én kelt ismeretlen levele, melyben lázas betegségéről számol be. — Semjén Gyula: *Sík Sándor a költő*. „A kortársak mérlegén, s bizonyára az utókor mérlegén is Sík Sándor költői helyzetét elsősorban a kifejezett szépségnek nem pusztán esztétikai súlya, hanem egyben nevelő értéke határozza meg.“

Egyetemes Philologiai Közlöny. — 1943. 2. sz. Szabó Richárd: *Klasszikus hatás Ady Endre költészetén*. „Erős, egész életre kiható élménye volt a görög-római szellem.“

Erdélyi Helikon. — 1943. 6. sz. Paku Imre: *A magyar műfordítás nagy formai és fejlődéstörténeti jelentősége*.

Erdélyi Múzeum. — 1943. 2. sz. György Lajos: *Mátyás király és az erdélyi humanizmus*. Elnöki megnyitó az Erdélyi Múzeum Egyesület szakosztályi ülésén. — Kristóf György: *Fadrusz Mátyás királya és Vörösmarty Szép Ilonája*. Fadrusz Mátyás-szobra tulajdonképpen nem más, mint Vörösmarty Szép Ilonkája szoborba öntve; eszméje és kivitele a Vörösmarty költeményéből van kiragadva; Fadrusz képzetét Vörösmarty szelleme ihlette meg.

Erdélyi Szemle. — 1943. 5. sz. Kardos Albert: *Az ismeretlen Ady*. Ady Lajosné hasonló című könyvének méltatása: „Ady Lajosné a maga érdekes műve megírásával és gazdagon illusztrált kiadásával többszörös tartozást törlesztett: mint szerető hitves, mint hűséges sógornő, mint az Ady-szülék iránti szeretettől és tisztelettel áthatott családtag, de lerőta adósságát a magyar irodalomtörténet iránt is, melynek mennyiségben rendkívül nagy, minőségben majdnem felbecsülhetetlen értékű anyagot adott rendelkezésére.“ — Hangay Sándor: *Magyar trónő különös karrierje*. Mollinár Gizella írói arcképe.

Ezüstkor. — 1943. 2. sz. Passuth László: *Márai Sándor*. „Az olvasó kortársának érzi az író, aki vele, mellette él, nem vonja meg tőle sem varázsszereit... varázsa alá is kerül, nem feledheti el a káoszról kiemelkedő szellemfigurákat, az eseménytelen regények megrendítő élményeit.“ — Lovass Gyula: *Az esszéista Cs. Szabó*. „Első tanulmányai mögött egy gazdaságtörténészt, egy irodalomtörténészt és egy művészettörténészt sejtettünk volna. Mit akar ez a három? Nem azt, amire epigonjai törekszenek, nem akarja a tudomány népszerűsíteni, nem, műfajt, szépírói műfajt keresett magának.“

Forrás. — 1943. 5. sz. *Tóth Arpád kiadatlan levelei és versei*. Szülőihez és Térey Sándorhoz írt levelek pályáját kezdő és végző korszakából. — 6. sz. Rédey Tivadar: *Pethes Imre*. Tartalmas színész-portré.

Kalangya. — 1943. 3. sz. Bisztray Gyula: *Szenteleky Kornél, az irodomszervező*. Ifjúkorában költőnek készül, az összeomlás után azonban a vajdasági magyar szellemi élet ébrentartója, irodalmának legnagyobb szervező egyénisége. — Fuimus: *Szenteleky utolsó napjai* a mártonhegyi szanatóriumban.

Katolikus Szemle. — 1943. 4. sz. Szemző Piroska: *Ráskai Lea, a magyar középkor írónöfje*. Pályakép. — Rudolf József: *Móricz Zsigmond*. „Aránytalanul sokat mutatott meg az állati részből és aránytalanul keveset az isteni örökségből.“ — Kühár Flóris: *Középkori latin költészetünk*. Kniewald Károly zágrábi egyetemi tanár kutatásainak ismertetése.

Koszorú. — 1943. 3. sz. Gúspár Jenő: *Petőfi 1843-ban*. — vitéz Bodor Aladár: *A korszerűség a művészetben és az irodalomban*. — 4. sz. Hegedűs Loránt: *Jókai és kora*. A töredékben maradt tanulmány Hegedűs Loránt utolsó írása.

Litteraria Hungarica. — 1943. 1—2. sz. Haraszthy Gyula: *Der Wechsel der Literaturanschauung in Ungarn*. Pozitivizmus, szellemtörténet, kriticismus, hungarológia, filologizmus és essayizmus a magyar irodalomtörténetírás újabb állomásai.

Magyar Könyvszemle. — 1943. 2. sz. Máté Károly: *Az első magyarországi hírlap kérdése*. Eldönti a szakirodalomnak az első magyar újságra vonatkozó vitáját és Thaly Kálmánnal, Ferenczy Józseffel együtt az első magyar újságnak a Mercurius Hungaricust vallja, szemben Szentiványi Márton Ephemerides Latinae c. kiadványával, mely csupán napi beszámolója a különböző tudományoknak. — Dezsényi Béla: *A hírlapkönyvtár gyűjtőköre*. A hazai hírlapkönyvtár gyűjtőkörét földrajzi szempontok határozzák meg: minden Magyarországon, valamint minden külföldön megjelenő és magyar vonatkozású periodikus sajtóterméken kívül gyűjtenie kell a környező államok és különösen közép- és délkelet-európa országainak periodikáit. — Morlin Adorján: *A magyarnyelvű élclapok első évtizedei*. Lauka Gusztáv „Dongó“ (1848), „Charivari“ (1848), Jókai „A Nagy Tükör“ (1856—58) és ennek folytatása, a „Kakas Márton Albuma“ (1858) s végül az „Ústökös“ (1858) c. vállalkozásokkal foglalkozik.

Magyar Szemle. — 1943. 44. kötet. 5. sz. *Szekfű Gyula 60. születésnapjára készült ünnepi szám*. — Zolnai Béla: *Az író*. „Ő ma az a történetíró, akinek halk ezava hangosabban szól, mint sokaknak páthosza.“ — Bisztray Gyula: *A „Magyar Szemle“*. „Kortársai közt alig van, aki a fiatalság lelki világához annyira közel tudott volna férközni, mint ő.“

Magyarságtudomány. — 1943. 2. sz. Joó Tibor: *Szekfű Gyula 60 éve*. „Mint historikus vált a nemzeti élet irányító tényezővéjé, kinek tanító szavára egy nemzet figyel.“ — Pukánszky Kádár Jolán: *A magyar színjátszás esztétikája a magyar színészettudomány legfőbb célja*.

Pásztortűz. — 1943. 1. sz. Janovics Jenő: *Csiky Gergely*. Születésének századik évfordulóját ünneplő pályakép.

Sajtó. — 1943. 4. sz. Tamás Ernő: *Reviczky Gyula, az újságtíró.* „Reviczkyt, mint színbírált, alig ismerik, holott bírálói módszere a legnemesebb és nyelve mindig művészi.“

Soproni Szemle. — 1943. 1. sz. Csatkai Endre: *Rákosi Jenő szerkesztői pályájának kezdetei Sopronban.* Adatok írói és szerkesztői pályájának megindulásához. — *Apró soproni adat Dukai Takács Juditól.* 1833-ban a soproni Zeneegylet tagja lett.

Sorsunk. — 1943. 1. sz. Rezek S. Román: *Lélek és stílus.* Prohászka stílusának lelki alakjai. — 2. sz. Féja Géza: *Krúdy Gyula.* „A világháború derekán bontakozott ki igazán.“ — R. Berde Mária: *Az erdélyi író lelkisége.* Értékes visszapillantás a húsz év irodalmára. — 5. sz. Zsikó Gyula: *Erdélyi József.* „Bármennyire paradoxonszerűen hangzik is, tulajdonképpen epikus adottságú költő.“ — 6. sz. Rezek Román: *Ismeretlen adatok Gyulai Pálról.* Anekdotikus esetek.

Südost-Vorschungen. — 1942. 3—4. sz. Ambrovits, Hans: *Bibliographie der Zeitungen und Zeitschriften Pressburgs.* 1918 előtt 62 magyar, 12 tót és 76 német nyelvű, 1918 után 77 magyar, 260 tót és 57 német nyelvű időszaki kiadvány került ki a prés alól a régi magyar koronázó városban.

Új Magyar Museum. — 1943. II. köt. 1. sz. Sztripszky Híador: *Pázmány Péter és a szlovák irodalom.* Pázmány tót kapcsolatai: az 1648. évi magyar-latin-tót szótárról és a Kalauz tót fordításairól. (1634!, 1741/92) — vitéz Újváry Lajos: *A magyar hadifogoly-útra.* Magyar hadifogoly-költők: Gyóni Géza, Debreczeny Dezső, Bányai Kornél és Strém István. — Ágoston Julián: *A századforduló költészete.* Elvi jelentőségű megfigyelések. — Nyíresi-Tichy Kálmán: *Gyulai Pál levelei Pákh Alberthez.* (1851 és 1853 között.) — Gulyás József: *Wallaszky Pál Conspectusának egy érdekes példánya* bukkant elő a sárospataki főiskola könyvtárában, az író saját könyvtárából saját bejegyzéseivel ellátva. — 2. sz. *Kármán József nagyatya.* A losonci ref. egyház anyakönyveinek ismeretlen adalékai. — *Kazinczy Ferenc ismeretlen levele* 1828-ból.

Vigilia. — 1943. 4. sz. Vidor Miklós: *Juhász Gyula.* „Tudta, éreznie kellett, hogy nem tűnhetik el nyomtalanul, s ha el is tűnik, versei előbb-utóbb átmennek a magyarság szellemi örökségébe.“